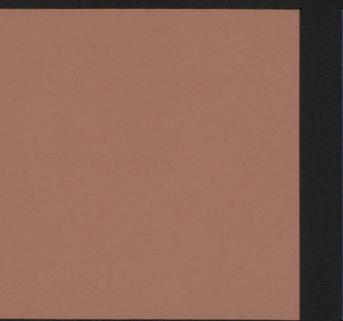
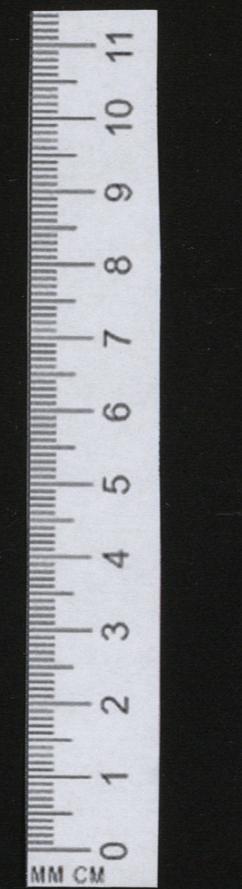
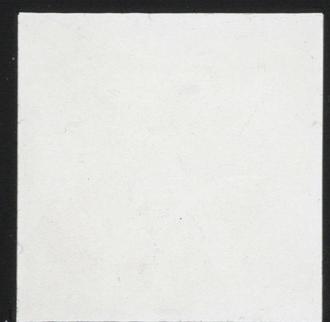
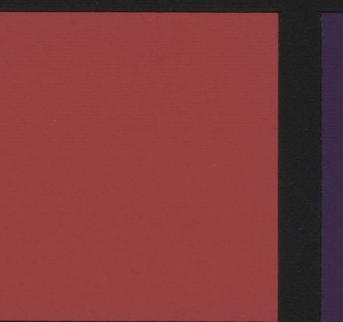
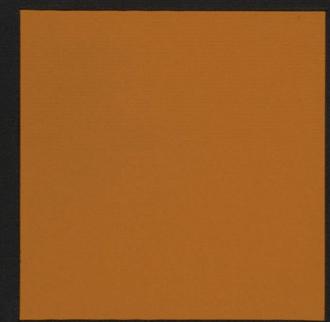

colorchecker CLASSIC

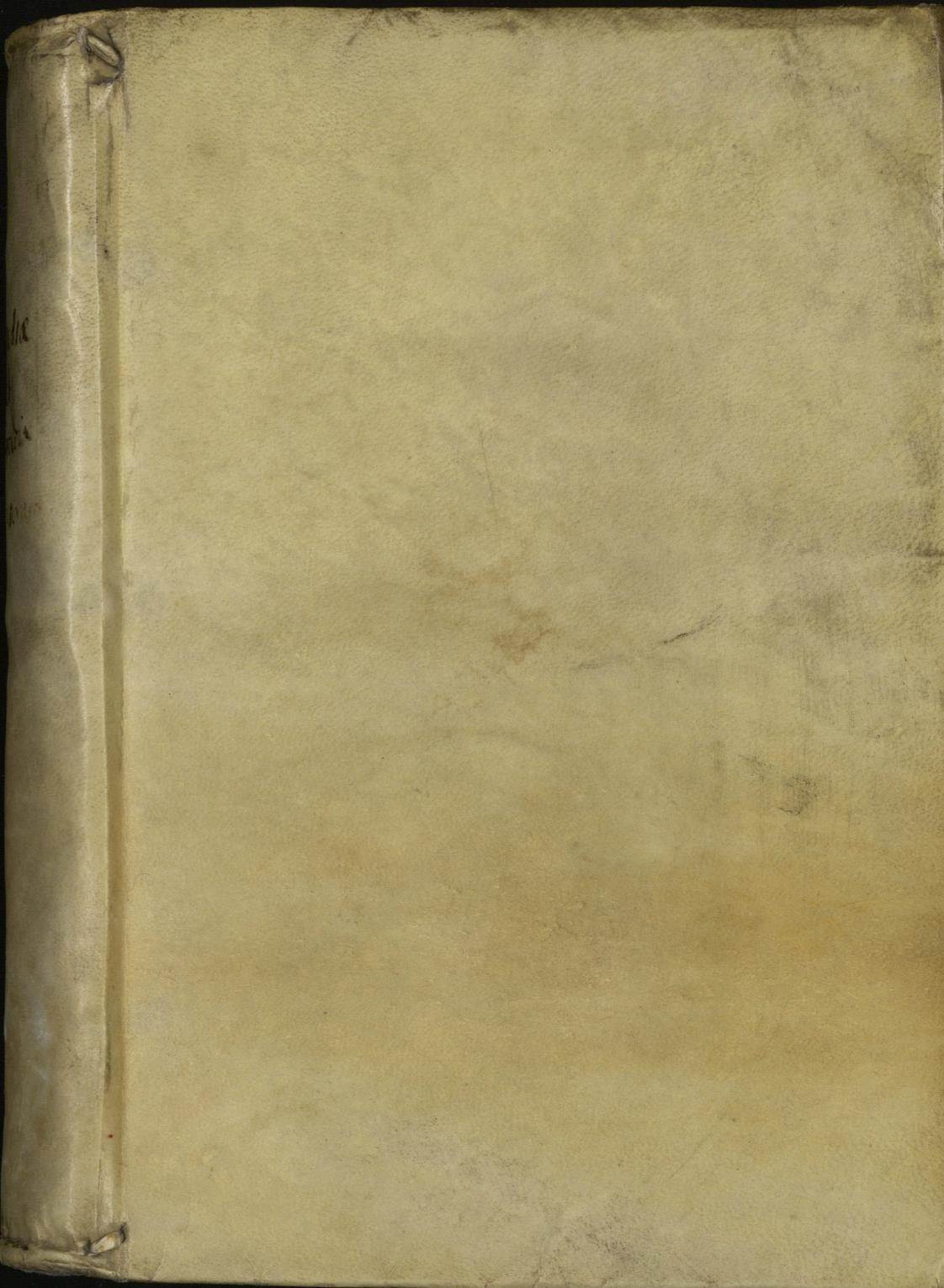
+

+

x-rite

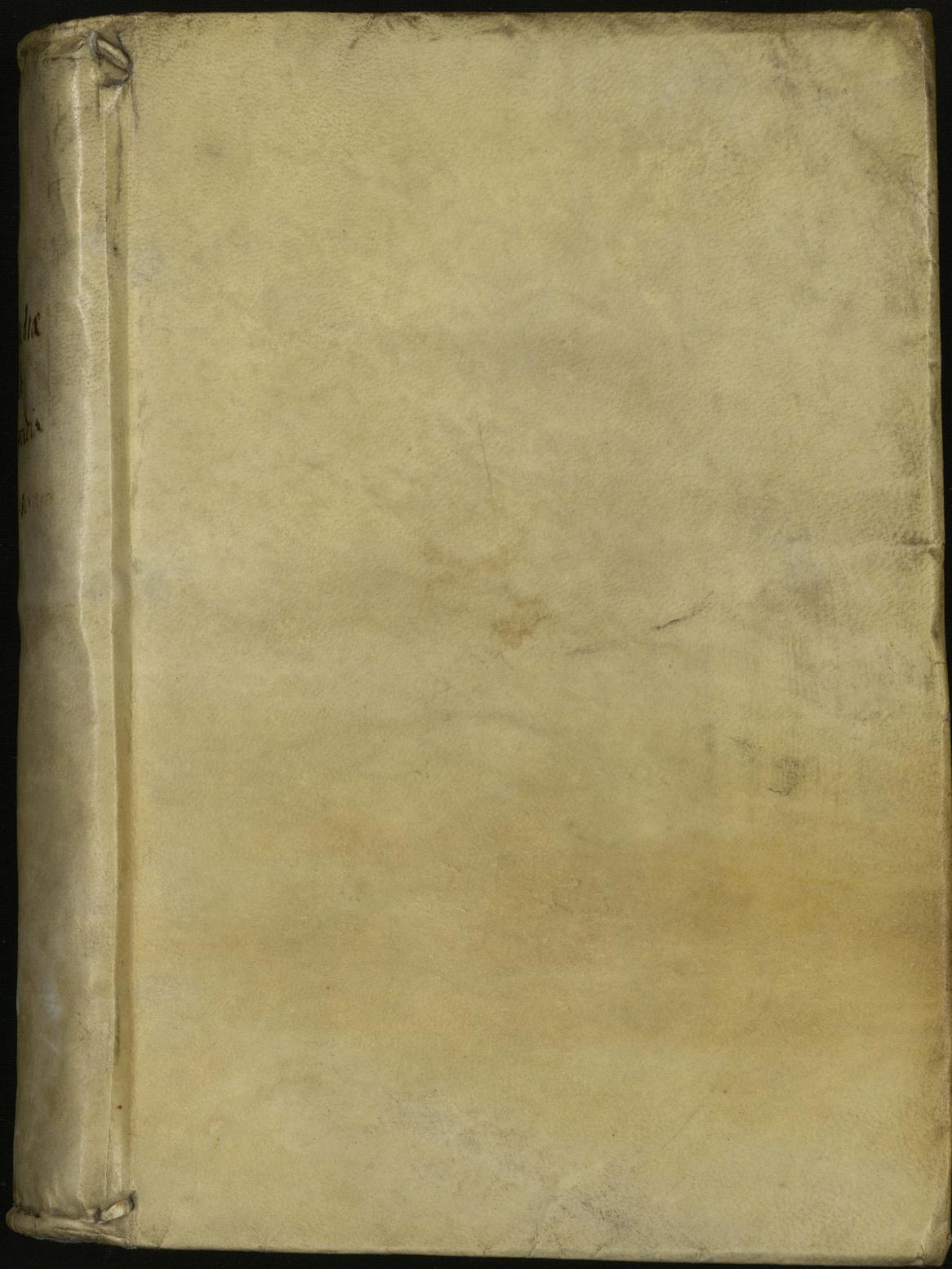

Comœdia

et

Tragedia

• ILLUS: J. S. M.

28008

Reserve

Table des ¹¹ Ouvrages de ce Volume

Bartholomei Lamberte Veneti Comedia q; Lepidissima Dolotachae pag 1.

Tragœdia Progne pag 41

Georgii Ruter in Augium Joannis Reuchlin
Phocensis Doctoris exarrationes ej pag 81.

Joannis Reuchlin Phocensis Doctoris Comœdia
duæ Scenicae Progymnasmata, hoc est Ludicra
exercitamenta. sc: Sergius, vel Capito Caput
pag. 130.

Humbertus Tragœdia id est Humbertus Corus
Bellijocensis de Beaujeu Authoro R. P. S. G.
Religioso Tunianensi pag. 150

Rebecca Fischline pag. 192.

3^e p. incunable

Centurion et capitaneus
militum quod ab anno 1600 usque ad 1605
in regno Francie exercitum habuit.

17. per corporis interpres
militum suorum missione in exercitu Hispano
18. per ipsos exercitum breviter interpres
militum suorum ut exercitus sibi subiaceat
missis vero Clematis deputatus et anno
1605 ab aliis de missis exercitu sibi subiaceat

• 381 - 385

19. ut exercitus sibi subiaceat interpres
20. et exercitus missus et interpres
21. per plenarium obiectum
22. per militem suum

192

130

•**IOANNIS**

REVCHLIN PHORCEN.

SIS LL. DOCTORIS COMOEDIE.

dux, Scenica progymnasmata,

hoc est, ludicra preexerci-

tamenta. Et: Sergius,

vel Capitis caput.

APVD SANCTAM VBIORVM

AGRIPPINAM. ANNO

M. D. XXVIII.

285

P R O L O G V S.

NOuus poeta sentiens actoribus
Spatium deesse temporis, quo se parent
Vertit statim quam fecerat comediam
In ludum anilem, quem vocat progyminasmat.
Nec argumenta nec stilo sublimia.
Nam vxoris æs reconditum vir inuenit,
Ac subtrahit, seruo remandat improbo.
Idem furatur, atq; iuri sifitur.
Astu aduocati ipsum aduocatum decipit.
Non est soluta oratio, sed vinculis
Iambicis trimetris ligata comice,
Optans poeta placere paucis versibus,
Sat esse adeptum gloriæ arbitratus est
Si authore se Germaniæ schola lusiferit
Græcanicis & Romuleis lusibus.
Nobis fauete nunc, & huius fabulæ:
Aureis benignas commendate actoribus.

S A C T V S P R I M V S.

Elsa, Henno, Dromo.

Vluerularum est misera conditio herculè,
Atq; ijs magis quæ sunt maritis coniuges.
Hoc vñq; sensi, quæ viro sum subiuga.
Quęcunq; vendo, operāq; dādo domesticis
Curis, lucris, nego cījsq; villicis
Vel quarito vel condo parsimonia
Totum hoc meus ludit maritus & bībit,

Vt vix mihi lodix superfit futilis,
Pauper lacerna, ricula, & calyptre iam.
Non ego capillos plagulis connexit.

Hen. Faxon sciam tantum quid vxor murmurat,
Ne fortè sensit quid dolo subtraxerim
De eius crumenula, sed est mirum, vnde tot
Sibi aureos corraserit muliercula.

Sum ego vir, & vix de omnibus laborib⁹
Totius anni vel talentum congero.

Huic autem heri octo sum furatus aureos
Latenter ex loculo, loco vix credito.

Adeo mea vxor parca parsimonia
Plus multo agit quām ego laborib⁹, tamen

Et hoc quidem nonnihil in annuis lucris
Venit recensendum, quod indies bibo,

Ludo, & scortor aliquando, & balneor.

Id me beat, tritum quod est prouerbium

Tenax requirit prodigum, ille ego ipse sum,
Et illa rursum hæc ipsa sit necesse erit.

Sed adorior tumultuantem fœminam,

Vxor, bonum sero. Els. Et quidem sero nimis,
Nil serius mihi est bono, cui labor

A ij

Tantum

Tantum diurnus incubat, quod vespere
Iam vix queam praे pigritudine hiscere.
Hen. Quodcumq; sit laboris utriq;, attamen
Nil nostrum vtriq; (quod sciam) reliqui est super.
Quin ego annuo labore, quem grauiter fero,
Vix suparum, post omnia mihi in lucro est,
Semilacer incedo resartis vestibus
Id ego vsq; adhuc mecum molestè cogitans
Quod ad oppidum mihi migrandum quotidie est
Ad honestos & voluptuarios viros.
Quibus affero caseum, nubes, lac, oluscum,
Poma & pira, & genus id meorum fructuum,
Statui quidem danistam amicum filiae
Nostræ prece oppugnare scis quem nominor? El.
Scio, qui in oppido tenax mercator est,
Nostramq; vult domi suæ ancillarier. Hen.
Rectè tu, eum statui precari, vt crederet
Palmas decem vel vilioris lanei
Panni, manuleata quo mihi penula
Fieret, vel amplius, ex eo si emungere
Possem, idq; verbo nuper ei insinuaueram
Dicens, peculium haud mihi ullum extare nunc,
Coniçere sat volui, nec inuitum fore.
Quare hic Dromo legandus est in oppidum,
Ferat mihi à Danista eum pannum in diem
Credendum, ubi æris atq; opum plus suppetat.
El. Tu loquitor illi in rem tuam quicquid voles,
Ego exeo, vt curem, interea, vt itabulent boues. Hen.
Heus tu Dromo. Dr. quid est? He. veni, haud clā te est meus
In te animus, ille amans tui, & fidelior
Quàm cæteris erga suos famulos si t, hinc
Tuam fidem in re ego quadam repeto ardua

Occul-

Occultius qua alias nihil petiuerim.
Dro. Sis certus, isti dixeris lapidi, & luto,
Quicquid tacendum est, optimè tacebitur.
Hen. Mea vxor (vt nosti) se pauperem facit
 Semper, nec vllum obulum dat, ingluuiem vt mihi
 Satiem meam: nam alumnus illi ego libens
 Sum, at illa contrà mihi nequaquam, eo fui
 Cautior in inquirendo, si peculium,
Quod parcitate sua lucrata aliquando sit,
 Aliquò loci pessundatum, aut absconditum
 Valerem, ea absenti excauare furaciter.
Quid pluribus? repperi in eo ipso septo, item
 Et in ipso eodem ouium ultimo præsepio
 Octo aureos à fœmina reconditos.
Quos te velim Danistræ vt afferas cito
 Huic pannicidæ, nostri in oppido viro
 Mihi meisq; valde amico. **Dro.** noui ego
 Nam & ille me nouit vicissim, deinde quid?
Hen. Pro his mihi vt pannum bonum mittat velim,
Quo lautius redimiculum fieri queat
 Ne semper & pannosus, & tam sordidus
 Incedere ad fodalitatem & symbolum
 Cogar bibendi aut balneandi tempore. **Dro.**
Fiat. **Hen.** caue vtiliter geras tibi quæ impero. **Dr.**
Fiat. **Hen.** pecunia nemini alteri caue. **Dro.**
Fiat. Magister admonet quod ipsemet
 Non negligenter eram sequuturus, mihi vt
 Retinerem & aurum, nec darem cuiquam alteri
 Sed pannum ab illo pannicida emungere
 Ex credito, & vendere peregrino viro
 Data pecunia, simul quam ego furer
 Sententia est mea, sic volo sic proposui.

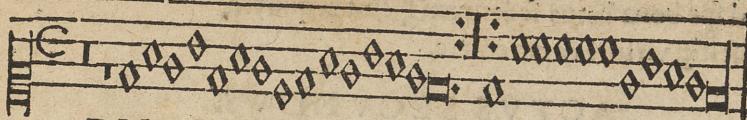
Elsa,   Greta.
 A iii

QVeritur maritus miseriam, totum et bibit,
Dilapidat argentum suum tam prodigè
Quam si leues essent aristæ: ego secus
Nam quandocunq; datur, subduco nummulum,
Commutoq; argentum, clam in aurum haud segniter,
Quod cumulo, & inde condo sub præsepio.
Hic ludus, hæc mea est voluptas maxima.
Nam sæpe bis, terue in die loculum exuo.
Videoq; si sit aurum, & an speciosius
Quam fuerit anteà, sic item reconditur
Nunc vado item meopte more, dum Dromo
Iussum capessit, dum loquuntur inuicem
Heus tu crumenula, quam beatè & bellulè
Vales? sed ecce quid euoluta singula
Cerno, papæ cheu miseram me, hoc execrabile
Hoc luctuosum, hoc anxiūm infortunium.
Crumena non est, ô propinquæ subueni
Vicina Greta, funditus sum perdata.
Gre. Amica valde mihi atq; chara, quid Elsa hoc est
Quod clamitas? El. heu funditus sum perdata,
Ablata vita est, vinctus imminutus est. Gre.
Dic mihi, quid? El. Auri aliquantulum cor gesseram
Defoderam, in præsepe clam meo viro.
Nunc cum maritus luget indigentiam,
Veni meam resciscitans opulentiam:
Loculum euolutum, & aurum ab actum compéri.
Heu me miserrimam. Gre. Scio quid factites. El.
Quid? Gre. est in oppido mathematicus, satis
Aiunt peritus astrolabi, & manticus,
Eamus, uno solido mercabimur
Virum, quod indicet peculijs furem
El. O solidum feliciorem Cæsare. Gre.
Eamus. Elsa, ibo, manebit usq; vir domi.

CHORAV-

CHORAVLES CHORVS.

133

TENOR.

BASSVS.

Mortalium iucunditas volucris & pendula,
Mouetur instar turbinis, quam nix agit sedula.

Quid ergo confiditis in gloria?
Qui diues est, penuriam formidat ignobilem,
Iustabilis fati rotam semper timet mobilem,
Dagitq; vitam propè fallibilem.

Qui di-

Qui pauper est, nihil timet, nihil potest perdere,
Sed spe bona latus sedet, nam sperat acquirere,
Discitq; virtute deum colere.

A C T V S S E C V N D V S.

Alcabicius, Greta, Elsa.

Ptolemaeus in libris alarmabakalet
Artes magisterij bonas nobis dedit
Astrorum, & omnium quæ scire cœlitus
Homines docet stellarum & erronum situs,
Signorum amicitias, & intutus graues
Domum locationum, ut inde singulam
Nos rem queamus scire, siue futura sit,
Seu deniq; præsens, aut præterita. Gr.
Audis quid iste astrologus augurat oscitans?
Ex circulo hoc dicit se nosse singula
Vis ut loquamur de tuo thesaurulo? Elf.
Quid noster libenter. Alc. Ecquis est? Gr. aliqua. Alc. quis est?
El. Est fœmina priuata, paupera, egena, inops. Gre.
Tace. Al. Hæc domus non pauperes, sed diuites
Amittit, repellit pauperes, abite dum. Gr.
Magister, esset ista abundans maximè,
Si per furum licuisset heu fetulantiam.
Nam hoc tempore est præreptum huic peculium
Quod humi defossum habebat. Alc. hora cedo qua
Gr. Iam circiter secundam. Alc. hoc est scitu dignum,
Aries, dein Taurus, dein Gemini, dein
Cancer, dein leo, dein virgo, dein
Et libra, tum scorpio, malum hoc signum notat.
Elf. Quin pessimum. Alc. tacete, sexta domus cadens
Rursus malum, mulier rogo qua parte, quo
Momento & horæ punctulo, quoque atomo? Elf.

Aecastor

Aecastor haud meminisse possum, horologiumq;
Aedituus ille noster indocte regit.

Alc. Qui ignorat ignorabitur, vel aestima. E ls.

Post portionem medianam erat recte scio. Al.

Benè est, fuit tum triplicitatis tertius

Mercurius, hic dominusq; quæstionis est.

Hoho silete calculis negotium

Totum breui tenebo perfectissimè,

Immo teneo, senex vir est, & villicus

Caputq; testus pileo ad latus rubro,

Nebrideq; pectus decorat hirsuta nimis. El.

Certè marito similis est. Gr. Tace obsecro Alc.

Bibit libenter. El. certe is est. Gre. Tace obsecro. Al.

Et balneatur. El. at qui is est. Gre. tace obsecro. Alc.

Scortatur in mirum modum. El. hic non est meus,

Nam me recumbentem sibi vix basiat. Alc.

Illifuit quondam arcta tecum habitatio. Els.

Vetera hic nimis commemorat, haud scio quis est,

Teneris solemus ludere annis latius. Gre.

Tace modo. Alc. vnum è villa est qui vicitas,

Astronomicæ leges vetant plus dicere,

Præstate vaticinanti oblatum solidum. Els.

Tene magister, suspicor male, nescio.

Alc. Valete. Els. certe me hercules tetigit virum

Meum. Gr. Inuenis multos viros eiusmodi,

Ego nequiui segregare neminem,

Sic est locutus in viros quamplurimos.

Putas maritus hanc tuam crumenulam

Optaret expilare, egenti qui daret? E ls.

O Greta nescis omnium mentes virorum,

Et te peto nolis cuiquam fidere,

Et ecce quid maritus & Dromo parant? Gr.

Rixantur inter se. Els. vnde esset tantum mali.

Dromo, Henno, Elsa.

P Ecuniam, simulq; pannum detinet
Danista, ait te affore perendie. Hen.

Quod si nequisslet pannicida eum mihi
Tecum dare (vt rediens acutè dispitas)

Tu debuisses de pecunia secus.

Sed vxor intrat: tu caue pecuniam

Ne nomines, Danista quid locutus est? Dro.

Et se, & sua omnia dat potestati tua;

Petitq; filiam sibi ancillarier. Hen.

Fieri potest. El. Dromo nec optat nec petit. Hen.

Quare? El. quia inter se odiuntur nil Dromo

Et filia, expedit marite negocium. Hen.

Dromo. Dr. Quid est? Hen. aliud nihil responderat?

Dro. Nisi vt valeres tu & magistra salubriter

In proximo emporio velit tecum loqui. Hen.

Sat est, eum tueantur optimi Ioues. El.

Et ego opto felix valeat usq; vir bonus.

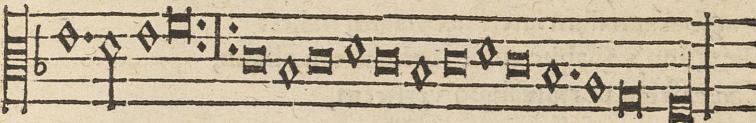

CHORAVLES CHORVS.

DISCANTVS.

TENOR.

BASSVS.

Digna sunt Apolline
Quæ concinunt poeta,
Quo coruscant numine
Diuitius prophetæ,

Diligamus ergo nos
Vates cœlitus sacros
Quorum ludos scenicos
Ostendimus facete.

B ii ACTVS

ACTVS TERTIVS.

Henno, Elsa, Dromo.

E Hodum redegi cuncta nunc in ordinem,
Quæ mecum ituri in oppidum ferte ad forum
Vt vœneant quæ plurimi. El. Num tu traham
Frugibus onustam lateribus venum trahes?
Hen. Non, vos abite, caulem, olusculum, allium,
Lac, caseum, portate supra verticem,
Partim quoq; suffarcinate vestibus,
Quicquid potestis ferre, ferte ad nundinas.
Nam auro est opus non aliter atq; vita. El. Ita
Censeo quidem. Hen. præibo, vos sequimini.
Dromo Dromo mecum, sed fœnum baiula,
Adeoq; binas tolle fasces quoad potes. Dr.
Curabo rectè. Hen. iam veni. Dr. venio modo.

Danista, Henno, Dromo.

PEcuniam fers Henno? Hen. cur pannum mihi
Hoc cum meo Dromone nullum miseras?
Aut cur & ipsos aureos datos tibi
Octo retentas? nisi te fidentior
Essem, nihil non suspicarer, vt solent
Qui nesciunt quis improbus, vel quis probus.
Da. Tu verò habes pecuniam, atq; ego pecunia
Careo, fidem tuam secutus maxime.
Hen. Iuro aureos dedisse, qui nil sumpserim.
Dan. Pannumq; iuro dedisse, qui nil sumpserim.
Hen. Veni Dromo, tibi iste pannum tradidit?

Dro. Non

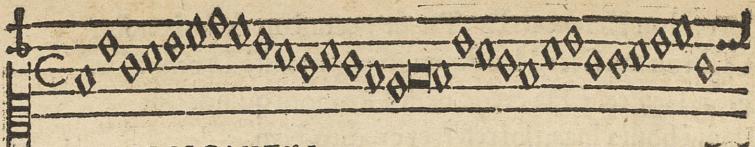
136

Dro. Non. Hen. ecce. Da. Tu ne pecuniam dederis mihi?
Dr. Non. Da. Ecce. Hen. pannum ne portasti Dromo? Dr.
Non. Hen. ecce. Da. crede, dedi Dromoni quindecim
Panni boni vlnas, tibi referret credito. Hen.
Quid? credito? numeraui in huius ego manus
Octo aureos. Dro. factum magister pernego
Hen. Et ego Danista vlnam vel villam pernego
Da. Fateor, tibi Henno non dedi, famulo dedi.
Dr. Factum Danista pernego. Da. o probe vir Dromo,
Non inde sic euaseris trilittere.
Dro. Trilittere? hoc quid est? num fama laeditur?
Famam viro obfuscas, magistratus vetat.
Triliterum ne nomen est suis aut bouis?
Dan. Quid si bouem te nominem? sed o Dromo
Dro. Quid o Dromo? feci nihil quod debeat.
Da. Iudicio sisti te spondes? Dro. spondeo.
Da. Quin iam? Dro. Placet. Da. promitte.
Dro. Promitto. Da. veni.

CHORAVLES CHORVS.

B iii

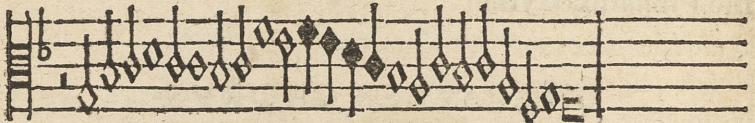
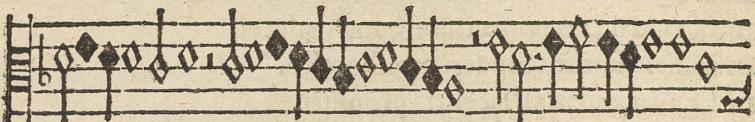

DISCANTVS

TENOR

BASSVS

Musis, poetis, & sacro
Phœbo referte gratias:
Visus nequit infirmitas
Apollinem contingere.
Illiterati cæcitas
Nequit poetam cernere.
Musis, poetis, & sacro
Phœbo referte gratias
Hinc hostis est audaculus,

Qui nescit ullam literas
Poeticis ornatibus
Poeta vincit viperas,
Musis, poetis & sacro,
Phœbo referte gratias.
Nisi fuisset vatibus
Infensus & contrarius
Thersites siue zoilus,
Nil esset illis clarus.

ACTVS QVARTVS.

Dromo, Petrus.

Alue perite iuris & miseris pater,
Patrone, consul, rhetor, & legum sciens. Pe.
Non admodum misero pater, sed diuini.
Nam liberi, vxor, & domus multis egent,
Quos cogor educare mercenarius.
Quare nihil me pauper vñquam diuitat.
At vale pauper, abi miser nil me beat. Dr.
Quid si lucri ex causa tibi quid nascitur? Pe.
Potest quidem hoc, sed cedo quid negotijs est? Dro.
Nostin' Dan istam? Pet. Fœneratorem malum,
No ui. Dr. trahit nunc me ante iudicem sagax. Pet.
Quare nam offert sciscitaris singula. Dro.
Meo magistro quid referre debui
Octo aureis sumptis, eos non tradidi.
Sed credito mercem recepi, & vendidi.
Nunc postulant vterq; vtrisq; ferne go,
Nequeunt probare vterq; propositum suum. Pet.
Causam bonam foues, si dimidium dabis
Octo aureorum, at est secus si non dabis. Dro.
Cui darem? Pe. mihi patrono, nam mea
Opera solutus eris ab hac instantia. Dro.

Duo³

Duos dabo,miserere paupertatulae.Pet.
Fiat,caue nil nisi ble respondeas.
Si quæro quæ,tu redde ble,atq; aliud nihil.
Dro.Faciam.Pe.duos mihi polliceris aureos?Dr.
Promitto dummodo vicero.Pet.modo viceris,
Eamus huc,iudex tribunal occupat.

Minos, Danista, Petrus, Dromo.

PRÆco iube silentium,a duersarij
Vbi sunt,adest nomenclator nominum.Da.
Compareo iudex,& aio,quod Dromo
Vlnas recepit panni adusq; quindecim
Metiente me,pretijq; nihil mihi soluerit,
Cogatur ergo octo aureos persoluere.Mi.
Quid tu taces?Dro.ble.Pe.Apparet hic surdus miser.Mi.
Vade hinc petruci,patrocinare surdo huic.Pet.
Ducendus, haud vocandus est,id sentio.Mi.
Curate vos causidici,vt vnuſquisq; sit
Cum instructionibus paratus litium:
Ne,vt antea,turbemur in processibus.
Sed introit Petrus iam,quem prius
Audire & expedire stat sententia.Pe.
Minos,miser surdaster,atq; mutus hic,
Nequit fateri,aut diffiteri,nec loqui,
Sed consulo Danista causam testibus
(Si vincere optat & obtinere)iam probet.Da.
Taceat ne sive loquatuir,id refert nihil.
Ego solus hoc sibi solitario dedi.
Igitur probare nil queo,sed hunc peto
Iurare decisorum & calumniam.Mi.
Petruci,eum adduc,vt vel hunc interrogem.

Homo

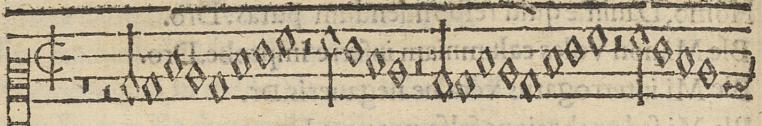
Homo, Danista quid respondendum putas? Dro.
 Ble. Mi. non voles calumniam inferre improbe. Dro.
 Ble. Mi. interrogatus vera ne negaueris. Dr.
 Ble. Mi. sed probatione falsa ne vtere. Dro.
 Ble. Mi. neue quos pecunia corruperis. Dro.
 Ble. Mi. Differendam ne tibi litem pares. Dr.
 Ble. Mi. saepe ble, multumq; ble, tibi suadeo
 Danista ut hunc missum sinas, nil obtines. Da.
 Ego obsecundor & obsequor, valeat latro. Mi.
 Et ego Petruci absoluo sic clientulum.

CHORAVLES CHORVS.

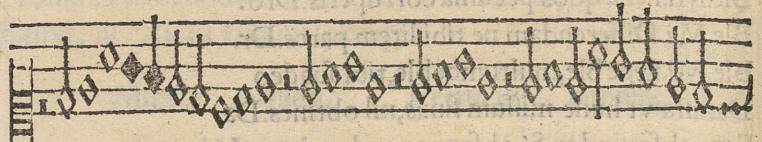

C

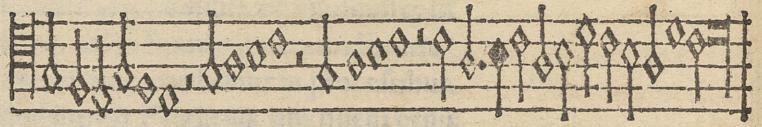
BASSA

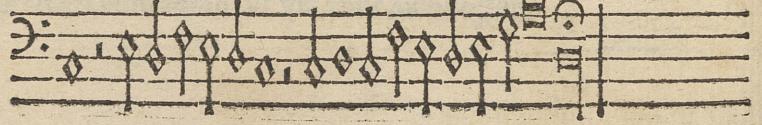
DISCANTVS

TENOR

BASSVS

Cædant fori contentio & iurgia.

Si vis quies ut sit tibi perpetua

In atrio nam tartari

Sunt & Minos, & Aeacus.

Et cæteri consules & aduocati.

Vetat musa sequacibus industriis

Frequentare iuridici subsellia.

Vbi vigent versutia.

Calumnia.mendacia

Doli mali, proditoriaeque; fraudes.

At hortatur te laureis virentibus.

Et celestibus Apollinis

Dies nocte

Et impigrè,

ACTVS QVINTVS

Petrucius, Dromo.

Eortuna nobiscum fuit Rhamnusia.

F Fortuna quæ vertit, reuertit omnia.

Benè vertit acta quæ ante iudicem egim

Quibus Danista te volutum p

Sed es solutus iudicis sententia,

Opera mea & consilio,& auxilio simul

Quare tuam fidem oro ne me proferas

Quod iure pacti portionem sumpserim.

Multo minus tandem mihi stipulatus e

Duos enim pollicitus es dare aureos,

Quos absq; controuersia merui probè.

Expeſto deſ, dare viſ Dremoſ; Dro.ble

Vltra haud oportet alloqui vocabulo.

Dr.Ble.Pet. non oportet talibus nunc m

Nam liberè loqui vales iam. Dr. Ble. Pe

C 5

C n Hac

Hac voce soli cum sumus, deinde est opus. Dr.
Ble. Pe. vis dare, an non, te rogo? Dr. ble. Pe. non ioco,
Sed serio, propere est eundem istuc mihi. Dr.
Ble. Pe. versipellem mehercules te iudico,
Immemorem, & ingratum mihi merito bene,
Vis soluere duos aureos mihi debitos. Dro.
Ble. Pe. non quiescam donec inueniam modum
Soluendo sis, aliter minas malè senseris.

Elsa, Greta, Henno, Dromo, Abram.

Vicina nunc pendeo animi, opperior virum.
Ex oppido Danista cui iurgatus est,
Timeo viri seueritatem, nescio
Quorsum excidit rumusculus de iurgio.
Potens Danista, sed maritus fortior.
At ecce longe illum per arua incedere
Video, suas spargentem & inde & hinc manus,
Scire velim an ahsit pax, nimis sollicita sum. Gr.
Quid te attinet, pax iurgiumue respondeat? El.
O Greta nescis de Dromone & filia
Fuit clam habendum Hennone semper, filia
Non nihil amat Dromonem, & is magis quidem
R ursus amat Abram ex intimo pectusculo.
Volui utrosq; combinare (vt est sacris
Legibus apertum) matrimonialiter.
Sed heu fortuna quæ domat mortalia,
Ea noluit permittere: at succensuit
Hodie maritus in oppido contra meum
Dromonem, & hæc mihi cura maxima omnium est.
Negligo crumenam Greta, si viuat Dromo. Gre.
Sine me tuum alloqui maritum ubi veherit,

Nam

Nam mansuetus in modum passerculi. El. 140
Tace, venit. Hen. quis est domi? El. vxor ipsa. Hen.
Excandeo ludibrio me haberi, item
Et infidelem & futilem & femeineum. El.
Quare marite virq; dilectissime? Hen.
Quia Dromoni scelus apertum impingitur,
Danista pannum credito dedisse vult,
Dromo negat quod il ab hoc receperit,
Adiere vterq; iudicis sententiam. Gre.
Vicine noster Henno salutem nam salus
Vbi es tu, ibi est. Hen. salutemq; Greta identidem. Gre.
Quid rerum in virbe? Hen. vxori ego dixi modo,
Quia Dromoni scelus apertum impingitur. Gre.
Apertum? Hen. ut ipsi aiunt, at id beat meam
Erga hunc fidem, quod liber est sentencia. El.
Heus liber est, adoleuit hic domi probè
Semper probis & integris Dromo moribus,
Optauit autem filiam vxorem sibi
Quam saepe, nolui tibi Henno dicere
Nisi nunc. Hen. Dromo solutus ex sentencia est,
Aegrè Danista fert: vter constantior
Atq; probior sit, iudicis sententia est. Gre.
Vis ergo tecum redeat ille in graciam?
Scio ubi ille est. Hen. volo. Gre. veni Dromo citus. Dro.
Quid est? Hen. frequens hodie fuit turbatio,
Quo nescio quis nostrum hoc incidit scelus.
Si dicas omnem rem acta ut est, promittimus
Ego & vxor Abram filiam vxorem dare. Dro.
Vxorem? Hen. Ita. Dr. breuiter reuoluam singula
Tu Henno octo es vxori furatus aureos,
Pro panno ego quos pannicidae soluerem,

C iiiij. Novi

Nous quod usurarius Dāniſta ſit,
Decepi eum his octo aureis mirum in modum,
Iurisperitum adeptus per fidum & nequam,
Quo tam suam qui pactus eſſet litium,
Antistrophonte, ſyllogiſmo rhetorum,
Decepi eundem quo iuſtitutus ſum modo:
Nunc cuius eſt probitas proba ex ſententia,
Peto filiam vxorem dari, atq; hos aureos
Loco dari dotis. Gr. Dromo bene iudicat. Elf.
Aſſentior, caream licet peculio,
Tamen nihil moleſtius perpeſſa ſum,
Vnquam à die qua nata ſum, at consentio. Gre.
Decet Henno te nihil refragari modo,
Nam & fortis eſt, & laboriosus, & efficax,
Nec adhuc vir eſt, nec adhuc iuuentæ proximus
Pulcher, decorus. Hen filia an placet tibi? Abr.
Placet. Hen ergo habeatq; habeat, ſatis dos ampla erit.
Venite, a deſte, eſtote amantes coniuges.
Quæ contulit laboris æuternitas,
Ea omnia in do tem damus. Elf. pax eſt rei. Gre.
Vobis ſalutem opto, huius & comœdiae
Quibusq; ſpectatoribus. Iam plaudite.

Finis Comœdiae prioris.

**IOANNIS
REVCHLIN PHOR-
CENSIS SERGIVS.**

PROLOGVS

SI vñquām tulistis ad iocum vestros pedes,
 Aut si rei aures præbuistis ludicræ
 In hac noui obsecro poetæ fabula
 Dignemini esse attentiores, quām antea.
 Non hic erit lasciuia, aut libidini
 Meretriciæ, aut tristi senum curæ locus:
 Sed histrionum exercitus & scommata.
 Nam Buttubatta repperisse creditur
 Caluariam cuiusdam anilis Sergij,
 Qui erat Mahometi magister primitus:
 Quo Sergius fit nomen huic comediae,
 Fatetur ipse scriptor antiquis secus
 Fuisse consuetudinem simul & nouis:
 Quod scripserint illi trimetro & tetrametro,
 At hi soluta oratione licentius.
 Ambobus excessit via nuperrimus
 Hic ille noster, nanq; in omnibus vnicō
 Genere vsus est, quod paucitas facit actuum
 Breuitate temporis coacta februi.
 Nunc vos petit fauere ineptitudini.
 Si senserit placuisse primitias suas,
 Faciet deinceps integras comedias.

ACTVS

ACTVS PRIMVS

HELV.

Vm me & meos contemplor à natalibus
Patrem, patrimum, proauos, tritauos, auos,
Abauos, itēq; atauos, oēm hanc q̄ germinis
Congerminationem, & hunc nostrę domus
Splendorem abusq; maxumis patruis meis,
Grates habendum mihi duabus est deis,

Iunoni, & eius asseclæ primiparæ

Lucinæ, ob id quod ea parentela fatus,
Quæ sit notissimaq; famosissimaq;
Ex Heluonibus Heluo haud spurius siem.
Evidem patritos imitor mores, bibo,
Rebibo, voro, deuoro, quod omnes assolent
Cognomines nati meis maioribus.

Plus tamen ego ipse cæteris ingurgito
Et heluor, quare Heluo est nomen mihi
Vbi quid est vini, si eius copia est,
Haud cesso, quo usq; totus est gurgulio
Prægnans ab imo & trans gulam: sin paucitas,
Vel lambo vel lingo, dum odor sagax olet,
At non (vt est plerisque mos) in abditis,
Et solitarijs locis, aut specubus,
Aut clam viris penitissimo in quodam penu
(Hoc indecorum hominiq; detestabile est)
Sed cum bonis natabus, ac sodalibus
Consimilibus mei, atque item gnatonibus
Vt ego sum, eo hic quæro meos contribules
Parasiticos, prædonicam artem qui colunt
Offarum & amphorarum, vbi est merax merum
Qui aliquando definitioribus iocis
Mentes furantur, atque sensus hominum,

Vt reli-

Ut reliquias vntæ patellæ & canthari
 Vuida lacunaria superstitis meri,
 Quadras'q; mensaru m, & pia stipendia
 Nostris inanibus gulis & ventribus
 Repensit: non quasi mendicabulum
 (Hoc enim esset infamia meis maioribus)
 Sed ludicræ artis præmium & mercedulam.
 Iam nunc quidem hora ipsa & stata & certa imminet,
 Qua flagriones hi, infimatis ille gress,
 In aliquod vsq; contubernium ruant,
 Aut ad forum populo strepant proverbia.
 Corripiendum mihi illuc est maturinge.
 Nam illis voluptas maxima est præsentia
 Frui mea in ludis, iocis, & risibus.
 Scio quod actutum miselliорibus
 Sunt inedia miselliores & fame.
 Quærunt vbi commodius sit fauibus,
 Vbi estur & bibitur, sed eccos commodum,
 Eccos propè in medio fori congreginant,
 Coit, accurrit, habent quid ludicum.
 Quin ego citatiore gressu proprio,
 Et curro nunc etiam probè, ut videam quoq;
 Salax, Heluo, Buttubatta, Aristophorus, Lixa
 Sa. Heus tu tribune noster aduola. He. O Salax
 Rerum quid est? ut tu tumultuanter hic
 Sa. Nescio quid istinc Buttubatta fert boni.
 Curritur ad hunc ceusi exijsset Indiam.
 Ferens auem phoenicem. But. adeste chodum chodum
 Adeste principes furum, histrionum, item,
 Et ludionum, & lusionum, & verberonum,
 Adeste mercurialiter non plumbei

D Sed

Sed plumei, pedibus volucribus scio
Mirum in modum admirabilem, ac vobis quidem
Ignobilem rem insinuo, hic intra meum
Sinum Ari, paras anteloquium & rhetoricum,
Et admodum forense Buttubatta, nam hac
Concinnitate orationis nemo homo
Ne Gorgias, neq; Zeno, nec Protagoras
Te vincet æquè arbitror: at exhibe, quid est?
Bu. Exhibeam, enim uero nec exhibebitur.
Li. Tu verò exhibe. He. exhibe. Sa. exhibe modo.
Bu. Vim vim, triumuiiri triumuiiri heus ohe,
Appello iudicis tribunal, laeditis. Li.
Dabis. Sa. tenes. Bu. cessate furciferi fures.
Sa. Tenes. Li. statim. Ari. te nes. Bu. scelesti sacrifici
O patricidæ, matricidæ, ne vtq;
Præhenditis vel hoc die. He. trahe, corripe.
Bu. Hodie ô rapax ne quis id à me auellere. Li.
Conemur omnibus modis enixim omnes
Bu. Heu penula & bardo cucullus interis.
Rumpunt sinum misero mihi. Li. dato. Bu. non dabo. He.
Permitto vt nos leniter queamus id,
Quod cunq; rerum est quod sinu occulte geris.
Aspicere, & vltro reddere obsecro. Bu. iubes
Fidem? He. fide iubeo. Bu. statim reddi? He. statim. Bu.
Sanè modo fiet, modo manum exigat
Lixa, metuo iugulum, ne anhelitus opprimat. Li.
Sic ista. Ari. fugam capescit. He. interdum manet. Sa.
Mane fugax. Bu. non æde pol si liberè
Meme sinatis fugio. Li. curtite heus perniciter
Quisq; optimus, plicate concinnis manus:
Sycophanta magnitate perfidiae extimæ

Num

Num iam reddis? Bu. sic ante uortebant viam 143
Isti appetones, ut ne nius eroderet. Li.
Ligate furcifero manus simul & pedes. Bu.
Ne amice Lixa, cæteriq; complices
V incite vestrum amœnum & aptum bubesum
Atq; popinonem egregium, ac aridum æmulum. Ari.
O palpo, nemo blandior palpator est. Sa.
O blandicella verba. Li. pro deum fidem,
O singuli vos flocciores vellere,
Deinde leuiores pumice, ut non compedes
Siue manicas huic adhibeatis ferreas. Bu.
ble. Sa. mussitas; Bu. ble. Ar. blateras; Bu. ble. Li. balitas; Bu.
Quid ni^{cum} ouis sim, lanam ita decerpitis
Mihi, & caput pilatis, hinc cohibete vos. Li.
Quare scelus mendacibus verbis tuos
Fidos sodales ludis & contemptui
Habes: Sa. dein, quare tenes suspedio
Animos sodalitatis: He. an non te pudet
Celare quod promiseras ostendere: Ar.
Non te piget mendaci tam varijs: Li.
At nunquid autumnas asellos esse nos: Sa.
An ne cuculos nos esse cocytosue ajs: He.
Quid nos gracillare est opinio tua
Gallinæ instar siue cucurrire sic
Ut galli assolent ineptè nos viri
Etiam sumus, quo spernier vitio damus. Ar.
Immo viri, non fecimæ. Bu. porcos, sues,
Scrofas graues vos iudico per Herculem
Nunquam ædepol homines suatim gruniunt. Li.
Et tu haud homo es, sed monstrum abortiuum nimis
Scelestæ & impudice leno trifurcifer. Sa.

D ij Bustirape

Bustirape, verbero, fugax, fugitiue&q;: He. Illustrat. abbotti msi msi
Socifraude, flagrio, nequam nequissime. Ari. en ry, aenot, gos, iiii
Nihil respondes: digne qui crucium feras. Bu. m oitum epi
Etiam perorastis ne tandem: inania I
Omnis boni mancipia, blasphemii, nequam, oms mifl, v. v. v.
Vel sic putasti hoc iocale de sinu A
Meo extere brari potesse: aliter fuit: sq. roibnfeld omnia, oq; q;
Agendum apud malignum & infamem virum, O
Qui nullam honoris aut probri rationem habet. zoy ilugm
Frugi homo veretur oppr obrari & oblini, D
Famam&q; denigrari obitam iniurijs. T
Contrà, insimatis, quilibet sycophantulus L
Laudes & opprobria inuicem iuxta aestimat, zmo muot in hui
Maledicta haec benedictiones arbitror. M
Quod si velitis bellum hoc & lepidum. He. quid est? Q
Ai. Sa. quid est: modo dice, pax. L. agedum quid est? v. l. b. z. obif
Ari. Sinite eloqui quod deglutator cœperat. Bu. H
Quod si velitis pulchrum hoc & lepidum simul. A
Locale, quod dudum sinu insinuaueram, Q
Oculis videre, ac digitulis contingere, C
Non verbera, at verba opus erunt mellaria, A
Rogationes, supplicatio frequens, A
Exosculatio&q; item hymnus & pieces. Sa. G
Hoho deus larualis iste ganeo G
Gurgustio vtetur pro æde mehercule. V
Vult supplicari sibi quasi cuidam deo. But. P
Quid tum Salax, vbi histriorum sim deus? I
Nonne histrionica arte plus præpolloeo G
Præ cæteris (quos nunc sciām) iocularibus. G
Sed supplicate vos breui, est paucis opus. N
Nam id, quod fero, dignum est pio supplicio. Ari. B
Tibi

Tibi ne an iocalibus litabimus? Bu.
 Vtriq; nam quod gesto, dicitur sacram. Hel.
 Ostende, monstra, societas vna expetit. But.
 At fiat. Ecce, accipite quæso vasculum. Sa.
 Vis dicere hanc laruam? But. dij te laruent,
 Quid laruam? eris laruatiōr manendeis
 Si pergis hoc loqui modo, mutito heus. He.
 Papæ, cadauer tanti hōc testaceum,
 Lutosum & argilosum & horridulum caput.
 Formido formam, & ossa mortui horreo. Bu.
 Quām delicatus hic formosulus puer:
 Num tu os times appelle, seu demortuum?
 Os extimescas si sapis trilinguidum,
 Et viuidum & pilax. Li. homo hic ex stercore
 Vbi volet facit aurum, habenda est gratia,
 Benē statur, præstigio hoc salui erimus.
 Nam Buttubatta, dum famelica est lues,
 Hoc arido osse præstito, mendiciter
 Laboriosos agricolas commoueris,
 Ut quisq; ductus religione obulum offerat.
 Quæcunq; anus, quicunq; sunt silicernij,
 Vetuli, veterosi, cibarium dabunt.
 Exosculabuntur sacrum (vt tu fers) os hoc.
 Finges quoq; & diuinitatem aliquantulam
 Peccata contemplatione piaculi
 Remittere, indulgere ita reatibus,
 Defendere à plutonio illos tartaro.
 O mentis humanæ surem. Bu. quid clamitas?
 Et quid latras? aut quid rabis rauce rabulas?
 An non mihi rectè licet, quod est frequens,
 Triuiale, tritum, & vñi captum ædilibus? Sa.

D ij Quicquid

Quicquid hoc ait, os impudicum geris,
Et faculentum, & oblitum musco & luto.
Ari. Papæ quid est? **H**e. testus vbi lumbricos coquas
Seu humana testa vermis gurgisium.
Li. Testudo nempe & bustuarium est caput.
He. Fecet graue. **S**a. male fuit et, ac fcedius olet,
Ari. Lauato saltem, & pone subter imbricem
Cauum hunc vbi pluit, aut ahenum tollito
Aqua callentis plenum, eo pollincias,
Pollinctor ut solet cadavera munditer.
Bu. Quid si lauabo, & largiter pollinxero?
Num vultis vnguento ut perungam exotico,
Vt cinnami atq; opobolsami vnguine sumiget?
Immo quidem mauelim ut oletum naribus
Crispa ntibus vestris oblatum oleat prius,
Vos rusticis parentibus nati fures.
Lix. Etiam est opus lusorium vnda si laues,
Nam tuum quid est? **B**u. volo ergo pelluere in labro,
Vt faciam & istis cruciferis hodie satis.
Bhodum quis it mecum ministerio comes?
Sa. At quem iubes? **B**u. venite Aristophorus & Salax,
Nam cæteri opperiantur nos hic affore
Breui & cito. **L**ix. nos philosophabimur inter haec,
Bu. Fiat, sed heus cauete dum, ne quid nimis.

ACT VS SECUNDVS.

Pharisæus, Heluo, Lixa.

Q Vid est quod isti locum eunt rabulae nequam?
Q ui cuncta qua loquuntur obligant metro,
Et versibus suos poetantur iocos.

Heus

Heus vos, quid est quod efferunt gremio foras?
He. Quid te attinet; vix ipsi hoc ipsum scibimus.
Fors larua scenis apta fiet ludicris
Vbi laua bitur, aut erit quoddam organum.
Pha. Quale organum? vultis ne versus fistulis
Stridere? an ex persona capse quam lauit,
Turpes poetæ personare versibus
Nugas leues, vetitas, & illeges libris. Li.
Hypocrita, & nulli valoris æmule,
Ausis poetarum sacrata munera
Temerè profanare impio ore isto tuo.
Anas oleto lata fit, pullastra edit
Exputa sourca, anser cloaca pascitur:
Foricas sues, porci latrinas eruunt:
Tu asinini onagri pullus auritus, luto
Ccenoq; gaudes belua indoctissima,
Docesq; nos poematum sacra spernere,
Quod ea esse dicas execrata de libris.
Cuius libris? Num vox dei Terentium
Spreuit? ne ad stimulum (inquietis) calcitres.
Paulus Menandrum, Aratum, Epimenidem inuocat
Testes, prophetas, atq; veri conscos,
Rerum omnium poesis est exordium,
Et ante cœlum, & ante mundum, præ omnibus,
Quod Moyses vates tuus tibi suggesterit,
Qui & ipse lusit versibus poeticis,
Sapiunt poetæ doctioribus viris.
Tibi, fabulino, barbaro, in doctissimo,
Fanatico, satuo videntur sordidi.
Asellus ad lyram vetus prouerbium.
Sed si modo per tempus & negotium

145

Mihī

Mihi liceret, & vacare et belua,
Ostenderem recte tibi qui vir fies,
At introrumpunt confodales audio .Pha.
Ab eo domum dictis onustus pessimis. Li.
Nunc Heluo quantum esset in rem tute scis
Ut huic cauillatorium os contunderes. He.
Sequar virum, si mutiat, pugnos edet.

ACTVS TERTIVS.

Buttubatta, Salax, Lixa, Aristophorus.

Dili vos edones, combibones, comici
Perdant omnes. Li. heus, te volo. Bu. quid **Lixa** vis?
L.i. **D**ij ut te perire in rem velint non bonam. Bu.
In rem malam vis dicere. Li. immo pessimam. Bu.
Melius meatim te ominari peruelim,
Tu quod tuli vide, tene, considera
Num bellule ac lepidè nitet post balneum?
Ne ego miser? quem oporteat tam vilibus
Mancipijs gestare morem, & pendulis,
Suspensili turbè raponum, immo furum.
Tibi in manu est, agedum, colendum præbeas
Iam circulatim exosculentur hoc sacrum,
Ari. Demortui leonis esse cranium
Videtur execrabile ad furcas age,
Vbi repperisti hanc mortuam caluariam?
Bu. In craniario inter ossa putrida,
Vbi cubant tam diuites quam pauperes,
Caput omnium mortalium dignissimum.
L.i. Quo:nam potest vel tartaro vel fulmine
Dignum esse, sirpo huic nodus est, obscura sunt

Qua

146

Quæ sis, responde, quid facis caluariam hanc?
Bu. Caput omnium mortalium dignissimum
Cui supplicetur, hoc gerenda consulit,
Et quicquid est quod consulit, princeps facit
Omnis potestas huius in manu est sita.
Sa. Manes habere potest, at haud manus habet
Nisi lemuriū quod vngues occulit,
Quod quaq; noctum quietos territat,
Et vnguibus vultu cicatrices notat,
Immane terriculamen & manes truces.
Bu. Sine me tibi sodes recensere probè
Quid profit, & quid obsit hæc caluaria;
Vel hæc quid omnino sit, unde venerit,
Quo tendat, & quorsum brevi ventura sit.
Ari. Taceamus, vsquam nil volo appetitus.
Bu. Videtis hanc caluam recaluastram, cauam,
Et osleam ac testaceam, prodest modis
Tribus, creat numerum, dat umbram, & loca replet
Sa. Garrare Buttubatta noster visus es
Dialecticum, hoc sophisma, ut illudas tuis.
Non cernitis quomodo suum os hic caruifex
Distorserat mox in loquendo fabulam?
Ari. Ah dic. Bu. rogas? Li. ah dic precamur. Sa. ab dic modo.
Bu. Videtis hanc caluitiam, vel hoc caput,
Quod cuncta nutu, numine, & voto suo
Regnat, regit, mandat, iubetq; & præcipit
Nolentibus, volentibus, simul aulicis,
Et incolis, & accolis, & proximis,
Et intimis & extimis: contra deum
Contraq; fas vorxit, reuortit omnia,
Et pro deo, pro fasq; rursus si volet.

E Ari. Hoc

Ar. Hoc vacuum, hoc illepidum, hoc putre ac vanum;
But. Immo hoc potens, gratum, placens, laudabile.
Quod principem regit, trahit & quod cupit,
Creat magistratus, repellit denuo,
Veterem exautorat senatum & consules,
Nouum senatum & consules succentur,
Reiq; publicae rescriptuarios
Alternitate muneris premit, leuat.
Negotiatur, vniuersa principis
Sine principe, & consilia dat sine consule
De eiusmodi solo suomet capitulo.
Quod cernitis quam illustre, quam egregium eminet,
Concludit autem principem triclinio,
Ne possit esse accessus ullis absq; se,
Legationes ante mulgens concutit,
Quam principis frui queant præsentia,
Edicta, & interdicta, iura, oracula,
Leges profanis atq; sacris dictitat.
Obediunt cœlestia & terrestria
Capitello huic: quia nam sublimat & infimat,
Depauperatq; & diuitiat: quæ vult, facit.
Quæ vult, iubet: quæ vult vetat capit^{is} caput.
Ari. An vera prædicas rogo te serio? Bu.
Quin vera. Sa. vera? Bu. verius verissimo. Sa.
Hei mira fors istiusmodi caluariaz. Bu.
Quin basiate liguriones hoc caput. Sa.
Quare? Bu. quia ipsis capite plexis est caput
Et omnibus furunculis, infamibus,
Epulonibus, mandonibus, mansuetis:
Cui quot visquam sunt virorum mollium
Ac molliorum fœminis nunc supplicant,

Quod

Quod in sacrī & in profanis ředibus
Quasi sit deus colunt, adorant, prædicant
Ludos, iocos, ferias, honores statuant.
Mandat, probant: remandat, illi idem probant.
Condemnat, & dat gratiam: vexat bonos,
Amat malos, ut quisq; surciser suat.
Proscriptus ob crimen, caput capital **capit**,
Seu factionis factiosæ industriam
Latrunculandi animo cum eo faciscitur.
Accedite huc lenocinatore s viri,
Caput hoc pudicos nunquam amauit coniuges,
Accedite huc adulterantes feminæ,
Caluaria ista prostitutas diligit.
Accedat huc & virginum venundator,
Sepe hoc caput deuirginavit virgines. **Ari.**
Vnde ergo adest? Bu. ex Arabia. Ar. nomen quod est?
Bu. Sergius, an ignoratis illum Sergium? **Li.**
Grammaticum eundem qui latina perdocet? **Bu.**
Nequaquam: at illum apostatam atq; persicum,
Qui ne latinè néue græcè doctus est,
Moniosthensis reprobi ducis meritорium. **Li.**
Quomodo igitur monachus fuit? **Bu.** blaterosuit,
Dicaxq; multiloquusq; vir sophisticus,
Nil dixit, at loquutus est audaculus,
Temerarius, versutus, insolens loquax;
Ast quando religio suam nequierat
Amentiam vltra ferre, correctus fuit
Afratribus patribusque more regula;
Ut par fuit, quod non tulit bene Sergius,
Curans quo abire posset è monasterio,
Erupit, eusq; retrocessit fugax,

E ij Quaren-

Quærendo qui moris sui compar foret.
Quid multa repperit sui similem latro,
Potentiores se tamen, tui ut queat,
Tanquam deum tutanum, & afferentem opem;
Nomine Mahometum, Cyreneum genus,
Quem patria græcè vocat Monosthenem.
Deinde amiculum reiecit & scapularia.
Sed & cucullum, omnemq; adornatum ordinis,
Constantiam, & probitatem, & integrum fidem,
Atq; (ut brevi sermone plurima explicem)
Monachus qui erat, factus est apostata,
Fratrum suorum persecutor maximus.
Quotiesq; victus vinculis iniectus est,
Toties Mahometus receptum liberat,
Vel blandiendo, vel minando fratribus.
Idem Mahometus Damascum primitus.
Vbi obtinebat, & Syros, & Arrabas,
Turgebat hoc caput in grauem superbiam,
Lenigero equo, & volucri caballo insidens.
Cum quatuor coequestribus dromonibus,
Si orare coram plebe, vel patritijs
Constituerat, sesquipedala verba ruminans,
Pontificio redimiculo comptissime
Trabeatus, in veste augurali apparuit.
Sed me dies deficiet ortis hic recens,
Sires velim gestas ad vnguem exponere,
Quo fastu & impetu sit usus initio,
Quibusq; tunc & nunc minis, & perpetim.
Nam saeviebat, ut assolent apostatae.
Sa. Per pol & ædepol, & herculem, & canem,
De hoc tu quidem memorosiora quam antea.

De

De qua^q re vñquām audirem, modo explicas.
 Bu. Non dum omnia, primum omnium sc̄cialiter
 Fraterculis bellum horridum indixit suis
 Moniosthene fretus duce, proinde & sacerdos
 Victum sacerdotibus ademit animum
 Consuevit appellare præbendas **sacras**
 Vulgus. Renunciauit ille apostata
 Sub nomine illius Mahometi viris
 Bonis, sacris presbyteris præbendulas
 Dimittere, & iejunio mortem mori.
 Sic omnibus facit probis caput hoc **viris**.
 Sed ganeonibus, & ligurionibus
 Pater & protector est caput hoc præ omnibus.
 Ari. O amabile hoc caput. Bu. osculari desinist.
 Ari. Exoscular quia leno sum, salue caput,
 O caput omnis lasciuia, caput leue,
 Cauum caput, sine spiritu, sine lumine,
 Salue caput, præsidium & helionibus,
 Glotonibus, gulonibus, nihil viris,
 Et dulce scurrarum decus, salue caput.
 Bu. Vt autem apertè cuiq; vera prædicem.
 Caput hoc inane quod videtis planiter
 Est tale, quod loculos suos plenos facit,
 Nec dat sed accipit semper, nec vnde sit
 Quærit, sed an sit qui det, & det largiter.
 Vos autem edaces & famelicos fures
 Noui, nihil laudatis vsquām à quo nihil
 Rerum dari potestur vt fruamini.
 Deinde amat quoq; neminem nisi apostatam
 Similem sui, vel qui mahometista sit
 Professione, aut genere Phryx, aut Persicus,

E iii. Aut.

Aur Medus, aut Damascus, aut Syrus, aut Arabs.
Nam illos domat, regit, gubernat, inuolat,
His Alkoranum fecit, & legem tulit,
Qua Saraceni vtuntur & Turcæ truces
Sic dictu & actu vult omnes apostatis
Fieri pares, tegere ut queat suum scelus. Ar.
Heu pœnitet quod osculatus sim hoc caput,
Nam scire debui, cauum quod nil habet.
Quare nihil præstare quit sodalibus.
Et me pari micerore pœnitet quoq;
Et hoc quidem de Buttubatta ægre fero,
Qui spem bonam caluarie nobis dedit,
Li. Similiq; ego resipisco pœnitudine,
Quare mihi palinodia est canenda iam,
Dñi te caput vacuum atq; inane perduant,
Et fulgur & fulmen superne concremet,
Et quicquid inferis mali est dispulueret. Sa.
Nix, ignis, effrenes procellæ & grandines,
Venti maligni & motiones terreæ,
Fames, sitis, curæ graues, atq; inediae,
Febres, & vlcera, atq; pestilentias,
Morbus caducus, si qua sunt, & cetera
Mortalibus nocitura, vexent te o caput. Ar.
Par ipse votum squallido capiti imprecor,
Quod inferis rest teror, id te distraliat,
Terra & hiatus glutiendo absorbeat,
Furiæ bellum Cerberusq; & Tartarus
Te in carcere atro tulliano torqueant
Viuum, atq; adhuc viuentum catenis ferreis,
Et squallor, horror, aridus semper tremor,
Densum chaos, & ater umbrarum chorus,

An

E

Te cum

Te cum Mahometo tuo dilaniem,
Te strangulent, obstringulent, oblitterent
Et culter, & venenum, & incantatio,
Vitam tuam (quæ est mors) acerbè finiant.
Bu. factum benè est, caluuntur hac caluaria,
Quicunq; spem locant in hanc caluam cauam
Egi meum officium sodales optumi,
Ludos leues meo cauillo callidè
Vobis videntibus, attuli, id licuit mihi.
Si quis cupit prudenter omne negotium
Gerere, vt rei priuatae id quod plus erit,
Etiam rei communitatis publicæ
Benè commoder, frugaliter cadat, & quadret,
Is memuerit quæ hac dicta sunt Comedia
Cum capite vano nil agat, nec consulat,
Vbi nec sapientia, aut constans fides,
Præsertim vbi iam peierauit denuo:
Nam peius est vnquam nihil periurio.
Nunc plaudite, & valete, res acta est satis.

F I N I S.

2141

R.E.
nolphus P.L
, Id, De-
no 75. E.

EPIS

